

Τὰ πρώτα χρόνια του καλλιτέχνη. Ἡ μουσική ιδιοφυΐα του. Στὴ Νεάπολι. Ἡ πρώτη συνθέσεις του. Μεγάλος κι' ἐνδοξος. Ὁ τραγικός ἔρωτάς του. Τὸ πρώτο φιλί. Πιστεῖ μέχρι τάφου!... Τὸ θλιβερό τέλος τῆς ὀραϊκῆς ἀρχοντοπούλας Μαρίας Σπινέλι. Στὸ μοναστήρι. Ὁ θάνατός της. Ἡ κατάπτωσης τοῦ Περγκολέζε. Μιά οἰκτρή ἀποτυχία. Ἡ βαρβαρότης τοῦ Κοινού. Τὸ τέλος τοῦ φυματικῶν συνθέτου, κτλ.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς πρῶτους δυστυχισμένους μουσουργοὺς τοῦ κόσμου ἦταν κι' ὁ διάσημος Ἰταλὸς συνθέτης τοῦ 18ου αἰῶνος Τζιοβάννι Περγκολέζε. Ὁ Περγκολέζε γεννήθηκε στὶς 4 Ἰανουαρίου τοῦ 1710 στὴν κομποπολι Τρεβί τῆς Νεαπόλεως, ἀπὸ καλὴ οἰκογένεια. Ὁ πατέρας του ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς φημισμένους ἀστρονόμους τῆς ἐποχῆς τοῦ κι' ἐφρόντισε νὰ δώσει καλὴ ἀνατροφή στὸ γιό του.

Παιδάκι ἀκόμα, ὁ Τζιοβάννι Περγκολέζε πῆρε τὰ πρώτα μαθήματα μουσικῆς ἀπὸ ἕναν ἐπαγγελματῆ μουσικοδιδάσκαλο, ὁ ὁποῖος τοῦ ἔμαθε βιολί. Ἐπειδὴ ὅμως ἔκανε καταπληκτικὴς προόδους στὴ μουσικῆ, τὸν ἀνέλαβε ὑπὸ τὴν προστασία τοῦ ὁ φρονοῦργῆ τῆς ἐπαρχίας τοῦ μαρκήριος Πιανέτι καὶ τὸ 1715 τὸν ἔστειλε νὰ σπουδάσει δωρεάν στὸ «Ὀδεῖο τῶν Φτωχῶν τοῦ Χριστοῦ», στὴ Νεάπολι. Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ὁ Περγκολέζε ἦταν δεκατέντε χρονῶν. Ἦταν ἕνα ἀσθενικό, σπληνικὸ παιδάκι, ἐκκοίτανε ἀπ' τὸ ἕνα πόδι, εἶχε ἀδύνατους πνεύμονες καὶ βρογχόταν διαρκῶς σημμαζεμένους καὶ μελαγχολικός. Τὸ πρόσωπό του ἦταν πολὺ συμπληθητικό, μὲ γλυκεῖα ἔκφρασι καὶ λαμπρὰ μάτια, στὰ ὁποῖα ἔλαμπε ἐξαιρετικὴ ἔξυπνάδα. Ἐδῶς ἐξ ἀρχῆς ὁ Περγκολέζε διακρίθηκε στὸ Ὀδεῖο τῆς Νεαπόλεως καὶ οἱ δάσκαλοι του ἦσαν βέβαιοι ὅτι θὰ γινότανε μιά μέρα μεγάλος μουσικός.

Ὅσο, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ αὐτὴν ἀκόμα, ἡ Μοῖρα ἄρχισε νὰ τὸν κληρονομήσει. Πρῶτον προκάλεσε νὰ τελειώσῃ τὴς σπουδῆς του, πέθανε ὁ ἀδελφός του, τὸν ὁποῖο ἔλατρενε, καὶ λίγον καιρὸ κατόπιν ἡ μητέρα του. Σὺν τὰ μὴν ἔφταναν δὲ ὅλα αὐτὰ, ὁ πατέρας του ξαναπαντρεύθηκε καὶ τὸν παρημέλησε ἐντελῶς.

Στὸν μικρὸ Περγκολέζε δὲν ἔμεινε πρὶν καμμιὰ ἄλλη παρηγοριά ἐκτὸς τῆς τέχνης του. Ἀφροσιώθηκε λοιπὸν ὁλόκληρος σ' αὐτὴν καὶ ἔτσι ἠπόρεσε νὰ δώσει, πολὺ γρήγορα, δείγματα τῆς ἀξίας του. Συνέθεσε τὰ δὺο περίφημα ὁρατόρια τοῦ «Ὁ θάνατος τοῦ Ἁγίου Ἰωσήφ» καὶ «Ἡ Κατήχησις τοῦ Ἁγίου Γουλιέλμου τῆς Ἀκουατιανίας», τὰ ὁποῖα, μόλις ἐξετελέσθησαν δημοσίᾳ, ἐσημειώσαν θριαμβευτικὴ ἐπιτυχία καὶ τὸν ἔκαναν διάσημο.

Κατόπιν αὐτοῦ, ὁ πρῶτος Στυλιάνου, ἕνας ἀπὸ τοὺς πλουσιωτέρους μεγαπλότους τῆς Νεαπόλεως, τὸν προσέλαβε στὴν ἠγεσία του, ὡς ἰδιαιτέρου μουσικοῦ του καὶ διεύθυντῆ τῆς ὀρχήστρας τοῦ παλατιοῦ του, μὲ ἀξιόλογο μισθό.

Λίγους μῆνες ἔπειτα ἀπὸ τὸ ἐνχάριστο αὐτὸ περιστατικό, πέθανε ἔξαφνα ὁ πατέρας τοῦ Περγκολέζε, καταχρονωμένος σὲ τέτοιον βαθμῶ, ὥστε καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ ἔπιπλα τοῦ σπιτιοῦ του πούληθησαν σὲ πλειστηριασμὸ ἀπὸ κάποια Τράπεζα. Ἔτσι, ὁ νεαρός μουσουργὸς ἔμεινε ὁλομόναχος στὸν κόσμῳ, χωρὶς κανένα στενὸν συγγενῆ.

Σὺν τὸ μὴν ἔφτανε δὲ αὐτό, τὸν ἴδιο καιρὸ τοῦ ἐξεδηλώθη ἡ φοβερὴ ἀρρώστεια, ποὺ τὸν βασάνισε σ' ὅλη του τὴ ζωὴ, ἡ φθισις.

Μολταυτὰ, ὁ Περγκολέζε δὲν ἔπαυε νὰ ἐργάζεται καὶ μέσα σ' ἕνα χρόνον συνέθεσε δὺο ἀκόμα μουσικὰ ἀριστουργήματα, τὸν «Ἐσωτερικὸν Καλόγερον» καὶ τὸν «Φλαμίνιο». Ὀλίγω κατόπιν συνέθεσε μιά δέμη στὸν Ἅγιον Ἐμάντιο, ἡ ὁποῖα ἐμφάνητο σ' ὅλες τῆς ἐκκλησιῆς ἔπειτα ἀπ' τὸν τρομακτικὸ σεισμὸ τοῦ 1732.

***

Ἡ φήμη του εἶχε ἐδρασιθεῖ πρὶν ὀριστικά. Ἐθεωροῦτο ἦδη ὁ μεγαλύτερος μουσικός τῆς ἐποχῆς του. Ὅλα τὰ ἀριστοκρατικὰ οἶκια ἤθελαν νὰ τὸν ἔχουν στὴς ἐσπερίδες τους καὶ ὅλα τὰ κορίτσια τῶν πριγκιλικῶν οἰκογενειῶν δὲν ἐννοοῦσαν νὰ πάρουν μαθήματα, παρὰ μόνον ἀπ' τὸν νεαρότατο αὐτὸν «διδάκαλο», μὲ τὸ ἀγγλικὸ παρουσιαστικό, μὲ τὴν κορπείστικη μορφή καὶ τὰ φραϊά, βαθυλότᾳ καὶ θλιμμένα μάτια.

Τὸν ἴδιο καιρὸ, ὁ βασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως τοῦ ἀνέθεσε νὰ γράψῃ μιά ὄπερα γιὰ νὰ παηχτὶ στὸ βασιλικὸ θέατρο, κατὰ τὴν ἐπέτειο τῶν γενεθλίων τῆς αυτοκρατορίας Ἐλισάβετ Χριστίνας. Καὶ ὁ Περγκολέζε ἔγραψε τὴν «Υπερέτρια... Κυρία», ποὺ εἶχε τὸ μεγαλύτερο ἀριστοσύνημα του.

Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἀκριβῶς ὁ μουσουργὸς ἐρωτεύθηκε μιά ἀπ' τῆς μαθητριάς του, τὴν Μαρία Σπινέλι, κόρη τοῦ Ναπολιτάνου πριγκιποῦ Καραίτι. Ἡ Μαρία ἀνταποκρίθηκε στὸ ἀσθμά του μὲ πάθος φλογερῶ. Καὶ μιά μέρα, ἐκεῖ ποὺ ὁ Περγκολέζε τῆς παρέδωσε μάθημα, ἀντήλλαξαν τὸ πρῶτο ἐρωτικὸ φιλί, ὠρρίστηκαν ν' ἀνήκουν ὁ ἕνας στὸν ἄλλον μέχρι θανάτου καὶ ἐκράτησαν τὸν ὄμορον τοῦ ἀπὸν.

Τὴν ἄλλη μέρα κιόλας ἡ Μαρία ἐδήλωσε στὴν οἰκογένειά της ὅτι ἀγαποῦσε τὸν μουσουργὸ καὶ ὅτι ἤθελε νὰ τὸν παντρευτῆ. Ἡ δὴλωσις τῆς αὐτῆ ἔπεσε σὺν κερωνῶς μέσα στὸ πριγκιλικὸ οἶκτι τοῦ Καραίτι. Ἡ ἀριστοκρατικὴ οἰκογένειος τῆς Νεαπόλεως ἦσαν ἀμειλίχτες στὰ ζητήματα αὐτὰ. Οἱ γονεῖς καὶ οἱ ἀδελφοὶ τῆς Μαρίας ἔγιναν ἔξω φρενῶν καὶ τῆς ἐδήλωσαν ὀρθὰ κορτά, ὅτι μὰ Καραίτι δὲν ἔφερε οὔτε νὰ σέβεται καὶ ὅτι μποροῦσε νὰ παντρευτῆ ἕναν ἀνθρώπο, τοῦ ὁποῖο ὁ πατέρας ἦταν μισθωτὸς ἀστρονόμος καὶ ὁ παππὸς του παπουτῆς. Ἀλλὰ καὶ ἡ Μαρία τοὺς ἐδήλωσε κατηγορηματικὸ ὅτι, ἂν δὲν παντρευόταν τὸν Περγκολέζε, θάμεινε ἀνύπαντρη σ' ὅλη τῆς τὴ ζωὴ...

Τότε οἱ οἰκεῖοι τῆς νεῆς ἐξεμάνησαν ἐναντίον της. Οἱ δὺο ἀδελφοὶ τῆς τράβηξαν τὰ σταθιά τους καὶ τῆς ἀφώναξαν ἄγρια:

— Ἡ διαλέγεις τώρα ἀμέσως γιὰ σύγγυρό σου ἕναν ὀρεινὸν καὶ ἀπ' τοὺς γνωστούς μας εὐπατριδας, μὲ τὸν ὁποῖον θὰ παντρευτῆς τὴ μεθεπομένη Κυριακῆ, ἡ πηγαίνουσε ἀμέσως στὸ οἶκτι αἰτούντο τοῦ μαρκήριου καὶ σὲ μισὴ ὄρα σοῦ τὸν φέρονουμε ἐδῶ σαγαμένο!

— Ἐδιάλεξα, ἀποκρίθηκε ἡμερα κι' ἀπορρασιτικὰ ἡ ὀραία Μαρία.

— Τί;

— Θὰ γίνω καλόγερα! Ἀφοῦ τὸ πρῶτο κιόλας φεύγω γιὰ τὸ μοναστήρι. Πᾶω νὰ ἐτοιμάσω τὰ πράγματα μου καὶ ἐτοιμαστῆτε νὰ με συνοδεύετε.

Ἡ δὴλωσις αὐτῆ τῆς νεῆς ἔκανε τοὺς οἰκεῖους τῆς νὰ μείνουν ἀνασταῖ. Προσπάθησαν νὰ τὴ μεταπεισοῦν, ἀλλὰ ἐσταθήκε ἀδύνατον. Ἡ καρδιά της ἦταν δοσμένη πρὶν. Κι' ἐφόσον δὲν τῆς ἐπέτρεπαν νὰ παντρευτῆ τὸν λατρετὸ τῆς μουσικοῦ, ἡ ὀραία ἀρχοντοπούλα ἐπραγματοποίησε τὴν ἀπειλή της. Ἐθαψε τὰ νεύτᾳ της καὶ τὴν ὀμορφιά της στὸ γυναικίον μοναστήρι τῶν ἀδελφῶν Κλαρισσῆ καὶ στὸ χρόνον ἀπάνω πέθανε ἀπὸ τὴ λύπη της...

Τὴν κηδεῖα τῆς ἀτυχῆς κόρης τὴν παρακολούθησε ὅλος ὁ λαὸς τῆς Νεαπόλεως, ὁ ὁποῖος εἶχε μάθει τὴ θλιβερὴ ἐρωτικὴ ἱστορία της καὶ εἶχε κατασπυγνηθεῖ. Μιά μεγάλη μουσικὴ μανία προσηγείτο τῆς νεκρῆς πομπῆς, παίζοντας ἕνα παινητικὸτατο πένθμο ἑμβατήριον, τὸ ὁποῖο πρῶτῃ φροῶ ἀκούγαν οἱ Ναπολιτάνοι. Τὴν μάλιστα διηθῆνε ἕνας νεαρότατος μαέστρος, ψηλός, ὑπερβολικὰ ἀδύνατος, μὲ γλυκὸ, ἀλλὰ γλυμῶ πρόσωπο, στὸ ὁποῖο ἦταν ζωγραφισμένη ἀπερίγραπτη λύπη.

Ὁ μαέστρος ἐκεῖνος ἦταν ὁ Τζιοβάννι Μπαπίστα Περγκολέζε!...

***

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα τοῦ θανάτου τῆς Μαρίας, τῆς μόνης γυναικὸς ποὺ ἀγάπησε ἔπειτα ἀπὸ τὴ μητέρα του, ὁ Περγκολέζε συνετρίβη ἐντελῶς καὶ ἔλασε κάθε διαθέσι γιὰ δουλειά.

Μιά λειτουργία ποὺ συνέθεσε, λίγον καιρὸ κατόπιν, κατὰ παραγγελίαν τοῦ δονζῶς ντὶ Μανταλόνι καὶ ποὺ ἐτελέσθηκε ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του σὲ μιά ἐκκλησία τῆς Ρώμης, ἐσημείωσε μετροσώτατην ἐπιτυχία.

Ἀκολούθως ὁ Περγκολέζε συνέθεσε τὸ μελόδραμα «Ὀλυμπία», τὸ ὁποῖο ἐσημείωσε φρικτὴ ἀποτυχία. Ἦταν ἕνα ἔργο χωρὶς κανένα ἀπολύτως λαϊκὸ μοτίβο. Καὶ κατὰ δυστυχί γιὰ τὸν καλλιτέχνη σὺμπσοι, τὸ κοινὸ ποὺ παρακολούθησε τὴν πρεμιέρα ποὺ δόθηκε στὴ Ρώμη, προερχόταν, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον, ἀπὸ τῆς λαϊκῆς τάξεως.

Ὅταν λοιπὸν τελείωσε ἡ πρῶτῃ πράξις, οἱ θεαταί, δυσωρετικῆνοι γιὰ τὴ βαρεῖα καὶ μετρία μουσικὴ τοῦ ἔργου, ἔβρισσαν σὲ σφαιρίσματα καὶ βροσιές. Δὲν περιορίσθησαν ὅμως μόνον σ' αὐτὰ. Ἐδεῖξαν ἀσχηρὰ καὶ βάρβαρη διαγωγή κι' ἐναντίον τοῦ συνθέτου.

Ὁ Περγκολέζε διηθῆνε ὁ ἴδιος τὴν ὀρχήστρα τοῦ θεάτρον. Στὸ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΕΣ

ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

— 'Από όλα τα πλάσματα της Δημιουργίας, η γυναίκα είνε ἐ-
κείνη που αγαπά κι' αγαπιέται περισσότερο.

— 'Η γυναίκες ἐγεννήθησαν γιά νά μάς παρηγοροῦν, κι' ἐμεῖς
γιά νά τίς προσπαθεῖουμε.

— Μιά γυναίκα που ἐγκαταλείπεται, κάνει βέβαια πολύ λίγο θό-
ρυβο, ἀλλά δέν παρηγοριέται εἰκόνα κατόπιν.

— 'Η εὐτυχία τῶν ἀνδρῶν, ὅσοσδήποτε κι' ἂν τήν πάρη κανεῖς,
ἐξαρτάται πάντα ἀπ' τίς γυναίκες.

— Στήν ἐλευθεσίην, ὁ ἀνδρας δίνει μονάχα τὸ χροσάρι του, ἐνῶ
ἡ γυναίκα προσθέτει καί τήν καρδιά της.

— Δέν ὑπάρχει θλίψις που νά μὴν ξέση νά τήν παρηγορήσῃ ἡ
γυναίκα.

— 'Η γυναίκα δέν ἀνατνέει, παρὰ γιά ν' ἀγαπά.

— Λίγως τῆ γυναίκα, ἡ ἀρχὴ τῆς ζωῆς θάταν χωρὶς βοήθεια, τὸ
τέλος της χωρὶς παρηγοριά καὶ τὸ πέρας αὐτῆς χωρὶς εὐχολογία.

— 'Ο ἥλιος καὶ ἡ γυναίκα εἶνε οἱ δύο κυρίαρχοι τοῦ κόσμου. 'Ο
πρῶτος μάς δίνει τίς ἡμέρες καὶ ἡ δεύτερη μάς τίς ὡμαρφαίνει.

— 'Η γυναίκα εἶνε ἡ πελευταία λέξις τοῦ Δημοσποῦ.

— 'Η φῶσις δίδαξε τῆ γυναίκα νά εἶνε
ὄραία ἅμα μπορεῖ, σοφὴ ἅμα θέλει κι' ἐ-
νάρετη ἅμα εἶνε ἀνάγκη.

— Μιά γυναίκα που ἔχει πνεῦμα, ἀλλά
δέν εἶνε πειά ὄραία, μοιάζει μ' ἓνα λου-
λουδι που ἔχισε τὸ χροῦμα του, ἀλλά δια-
τηρεῖ τὴν εὐωδιά του.

— Μιά καλὴ γυναίκα, δέν εἶνε ποτὲ ἄ-
σχημη.

— 'Η ὄραία γυναίκα ἀρέσει στὸ βλέμ-
μα, ἡ ἐνάρετη στὴν καρδιά. 'Η πρώτη εἶνε
σπουδαία, ἡ δεύτερη θησαυρός.

— 'Η γυναίκα εἶνε ἓνα μεγάλο παιδι,
που τὸ διασπαδίζουν μὲ ἐπαίνους, τὸ ἀπο-
κοσμίζουν μὲ ἐπαίνους καὶ τὸ ξεγελῶνε μὲ
ὑποσχέσεις.

— 'Η καρδιά τῆς γυναίκας κάποτε εἶνε
μπρούτζινη καὶ κάποτε κέρνη.

— Τίς ὄραίες γυναίκες τίς ἀγαποῦμε
γιά τὴ γοητεία τους, τίς ἀσχημες ἀπὸ
σημαίερον καὶ τίς ἐνάρετες γιά τὴν ἀρετὴ
τους.

— Τὰ δάκρυα εἶνε τὸ ἴσταντο κατακόφ-
γιο τῶν γυναικῶν.

πρῶτο διάλεγμα λουπόν, ἀντὶ ν' ἀνεβῆ
στὰ παρασκήνια, ἔμεινε καθισμένος στὸ
σκαμνί του, μπροστὰ στὸ πᾶνο. "Ἐξα-
φνα ἄρχισαν νά πέφτουν γύρω του ἀπὸ
δωμάρια σημεῖα τοῦ ὑπερφύκου κοσμήτου ἀπὸ
λάχανα, καρόφια, πατιέρες!... Σὲ κάποια στιγμή, μάλιστα, ἓνα πορ-
τογάλι σάπιο τὸν χτύπησε κατάμουτρα!...

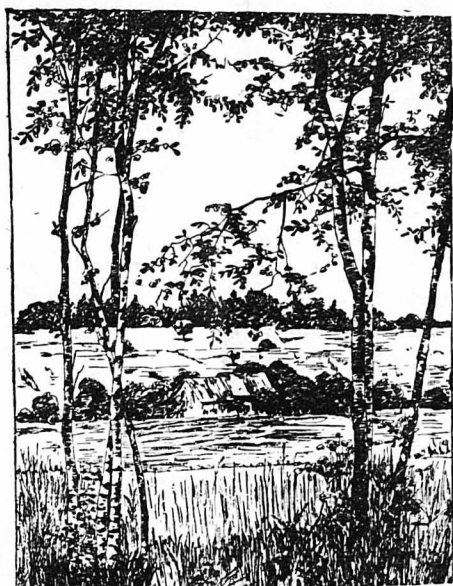
Τὸ τί ἔγινε κατόπιν δέν περιγράφεται. Πανδαμῖο ἀγριο, τρο-
μερὸ, ποτοφανεῖς...

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ μουσουργὸς ἔφυγε ἀπ' τὴ Ρώμη καὶ ξαναγύρῃσε
στὴ Νεάπολι, συντριμμένος ἠθικῶς καὶ ὀλιωθῶς. Δέν εἶχε πεντάρα, ἔδ-
τηχῶς τὸν συνόδευε κάποιο εἴδητο μηχανὴς συγγενῆς του, ἡ ὁποία
εἶχε ἔρθει ἀπ' τὴ γεννέτερη του καὶ ἡ ὁποία τὸν παραστάθηκε καὶ
τὸν ἐβεήθησε ὅσο μπόρεσε. Μαζὺ μ' αὐτὴν ὁ Περγκολέζε ἀποτραβή-
χτηκε στὸ παραθαλάσσιο χωριὸ Ποτισσολά.

'Η ἀρρώστεια του, ἡ ἀλασία φθίσις, εἶχε φτάσει πειά στὸ τελευ-
ταῖο τῆς στάδιο. Ὡστόσο, ὁ καλλιτέχνης δέν ἔπαψε νά ἐργάζεται.
Κάποιο φθορογενετικὸ σωματεῖο τοῦ εἶχε παραγγεῖλει νά συνθέσῃ ἓνα
τροπᾶριο γιά τὴν Παρθένου τῶν Πόνων. Τοῦ ἔδωσαν μάλιστα καὶ δέ-
κα δοκιάματα προκαταβολή.

Κι' ὁ δυστυχισμένος μουσουργὸς, παρὰ τὸν συνεχρῆ πνευτὸ που τὸν
ἐφλόγιζε καὶ τὴν ἔξάντλησι που γινόταν ὀλοένα καὶ μεγαλιέτερη, ἄλ-
λοτε καθισμένος σ' ἓναν καναπέ μ' ἄλλοτε ξαπλωμένος στὸ κρεβάτι
του, μὲ χεῖρ τρεμάμενο ἀπ' τὴν ἀδυναμία, καίμενος ἀπ' τὸν πνευτὸ,
ἔγραφε τίς νότες τῆς παθητικῆς μελωδίας, τὴν ὁποία τοῦ εἶχαν πα-
ραγγεῖλει καὶ ἡ ὁποία ἦταν τὸ κένειον ἄσμα του. "Ἐνα γλυ-
κὸ ἀνοσιγιάτικο ἀπόγευμα, ἔχει πὸν ἔγραφε, καὶ χεῖρα του ἔ-
περαν ἔξαφνα κάτω ἀπὸνα, τὸ χαρτὶ μὲ τίς νότες κίλησε στὸ
πάτωμα, τὸ κεφάλι του ἔγειρε πρὸς τὸ στήθος καὶ τὰ μάτια
του ἐκλείσαν γιά πάντα. "Ἐτσι πῆλανε, φτωχός, ἀρρωστος κι'
ἐλεεινός, σὲ ἡλικία εἰκοσιεῖς μόλις ἐτῶν, ὁ Τρισθάνι Μπατί-
στα Περγκολέζε, τὸν ὁποῖο δικαίως ὠνόμασαν «Ραφαῆλο τῆς
Μουσικῆς».

'Ἐτάφη στὸ μικρὸ νεκροταφεῖο τῆς κομοπόλεως, στὸ
διαμέρισμα τῶν φτωχῶν, σὲ μιὰ ἥσυχη καὶ γλοιομένη
γωνία...

ἘΝΑ ΠΕΖΟΤΡΑΓΟΥΔΑ

ΤΟΥ ΤΙΜΚΟΒΣΚΙ

ΤΟ ΤΡΑΙΝΟ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

'Ἐκεῖ κάτω, στὰ πόδια ἐνός βουνοῦ, εἶνε ἓνας βάλτος νεκρομέ-
νοῦ. 'Απλώνεται πολὺ μακριά, τὰ μάτια δέν μποροῦνε νά τὸν φτά-
σουν καὶ δέν τὸν ξεχωρίζουν ἀπ' τὴν ἀρχὴ τοῦ ὄριζοντος...

Μονάχα μιὰ φορὰ τὸ χρονο, μέσα στὰ βουβὰ καὶ σκοτεινὰ μεσάνυ-
χτα, ζωντανεῖ ὁ βάλτος ὁ νεκρός. Μικρὲς φλόγες ἔπετιοῦνται
τότε δὼ κι' ἐκεῖ, ἀκούγεται μιὰ ἰσόκαρη βοὴ ἐνός ἀμείτηρον πλῆ-
θους, ὑψώνεται ἓνα ἀπαῖσιο μουρμουρητὸ. Κι' ὁ βάλτος καρτερεῖ καὶ
περιμένει...

Πάνο κι' μιὰ στενὴ λουρίδα, κάτω ἀπὸ τὸ θεόρατο βουνό, εἶνε
στρωμένα σίδερα κι' ἔχουν σκουριάσει ἀπὸ τὴν πολυκαιρία...

Μονάχα μιὰ φορὰ τὸ χρονο, κατὰ τὰ μεσάνυχτα, περνάει ἐπάνο
ἀπὸ τὰ σίδερα τὸ τραῖνο τῆς Εὐτυχίας...

'Απὸ που ἔρχεται;... Που πηγαίνει;... Κανένας δέν τὸ
ξέρει...

'Απὸ μέρη μακρομένα, ἀπὸ γονιές ληρωνημένες ξεκινοῦνε κι'
ἔρχονται ἄνθρωποι, ἄνθρωποι λογιῆς—λογιῆς...

Καὶ ὅσοι καρτεροῦν τὸ τραῖνο τῆς Εὐτυχίας...

Ποῖς θά μπορεῖ ν' ἀνεβῆ σ' αὐτὸ, νά φύγῃ μαζὺ του;...

'Ἐνα βῆμα νά κίμων, καὶ θά πέσουν
στὸ γρεμῖο. Μιὰ στιγμή νά περάσῃ, καὶ θά
τοῦς καταπῆ ὁ βάλτος...

'Ο βάλτος θά λαχανιάσῃ τότε ἀπὸ εὐχα-
ρίαστρα καὶ τὸ χάρονο του θά μεταδοθῆ σὲ
ὅλους ὄσους θ' ἀποκείνον...

Νά, τώρα κίλων δυὸ ἀστραπέζ, δυὸ
μάτια...

'Ἐρχεται... ἔρχεται...

Φαίνεται ἀπὸ μακριὰ τῆς Εὐτυχίας τὸ
τραῖνο...

Σάν νάνα χροσάρι, ἀστράφτουν οἱ τρο-
χὶ του...

Σάν νάνα ἀπὸ διαμάντια, φέγγει ἡ κα-
λωδογὸς του...

Σάν νάνα εὐθιμη μουσικῆ, ἀκούγεται τὸ
σφύριμά του...

"Ὅσοι κρατοῦνε τὴν ἀναπνοή τους καὶ πε-
ραμένο μ' ἀγωνία. Δέν βλέπουν πειά τίπο-
τε γύρω τους, ὅτε τοῦς γετάνουν τὸν που
ἔπεσαν ἀπὸ τὸ γρεμῖο καὶ που γίνονται μέ-
σα στὸ βάλτο...

Σάν παραδείσου ὄραμα φαίνεται μπρὸς
στὰ μάτια τους ὁ σκαπισμένος βάλτος...

Οἱ τροχοὶ τρέχουν ἀπὸ κοντὰ. Τὸ τέρας
ζυγώνει πρὸς τὸ πλῆθος ποῦχε μαζευτεῖ...

Νά, γίνονται κομμάτια τὰ κόκκαλα ὄσων
ἔπεσαν ἀπὸ τὸ γρεμῖο. Θυμρεῖς πὼς ἐφύση-
ξε ἓνας ἀγέριος, γαῖατος ἀνθρώπινης κραυ-
γῆς καὶ μορφολόγια...

'Η Εὐτυχία προχωρεῖ ἐπάνο στὰ κοιφάρια τῶν δυστυχισμένων...
'Ο βάλτος βοήξε μοναῖς, καταπίνοντας ὄλους ὄσους ἔπεσαν
κάτω ἀπ' τὸ γρεμῖο... 'Ο βάλτος λαχανιάζει...

'Απ' τοῦς νεκροῦ δέν μένει παρὰ ὁ ἀναστεναγμός...

Τὸ τραῖνο φέγγει καὶ φέγγει μακριά...

Ποῦ τάχα νά πηγαίνει; Ποῖς βρίζεται μέσα καὶ προχωρεῖ μα-
ζὺ του;... Κανένας δέν τὸ ξέρει!...

"Ὅσοι πῆγανε κοντὰ στὸ τραῖνο τῆς Εὐτυχίας, βόηζανε τὸ θά-
νατο...

Εἶνε σκελασμένο ὀλόκληρο ἀπὸ πιτσιλιές. Κι' ἡ πιτσιλιές αὐτές
εἶνε ἀπὸ αἷμα ἀνθρώπινο...

Ματομένα γυρίζουν οἱ τροχοὶ καὶ προχωροῦν. 'Ασπρίζουν πειά
τὰ κόκκαλα τῶν πατημένων. Φεύγει μακριὰ ἡ Εὐτυχία σάν στιγμῆ...

Μονάχα μιὰ φορὰ τὸ χρονο περνά ἀπὸ κεινὴ τὴ μεριά τῆς Εὐτυ-
χίας τὸ τραῖνο...

Θά περάσῃ καρὸς καὶ θά στεγνωσοῦν ἐπάνο στὰ σίδερα ἡ πι-
τσιλιές τοῦ αἵματος...

Τὰ κομμάτια τῶν ἀφανισμένων θά γίνον φαί γιά τὰ ὄρνα, θά τὰ
φρίζουν ἡ βροχῆς στὸ βάλτο, θά τὰ σκουριάσουν ἡ μύρες κι' ἡ νερο-
ποντιές...

Καὶ κάτω ἀπὸ τὸν ἦχο τῶν χροσταλλένων ποτηριῶν,
τὴ μέρα τῆς Πρωτοχρονιάς, μέσα στὴν εὐθιμη κουβέντα,
ὀλόκληρη καὶ μ' ὅλη τὴ θαμπωτικὴ τῆς ὠμορφιά, θά φανῇ
ἔξαφνα ἡ Εὐτυχία...

Δέν θά φαίνονται ἐπάνο τῆς αἵματα καὶ κανένας δέν
θά ξέση πὼς ὄσων νά φτάσῃ ἐκεῖ, περνάει πάνω ἀπὸ κομ-
μά δυστυχισμένων ἀδερφῶν καὶ ἀμωρον φίλων...

Μονάχα μιὰ φορὰ τὸ χρονο, κατὰ τὰ βουβὰ καὶ σκο-
τεινὰ μεσάνυχτα, περνάει ἀπ' τὸν γρεμῖο, σὲ ἡ ρίζα τοῦ
βουνοῦ, τὸ ματομένο τραῖνο τῆς Εὐτυχίας καὶ κανένας, κα-
νένας δέν μπορεῖ νά τὸ προφτάσῃ...

